

NATUURLIJK ILEX

ILEX CRENATA 'DARK GREEN'[®]
ILEX CRENATA 'BLONDIE'[®]

INHOUD

4 - 5

Ilex crenata TOEN en NU

6 - 7

Koninklijk Paleis Het Loo in Apeldoorn

8 - 9

Ilex crenata in glooiende vormen

10 - 11

Capel Manor Gardens in Noord-Londen

12 - 13

Ilex crenata in strakke vormen

14 - 15

Villatuin in Brussel

16 - 17

Meest gestelde vragen

18 - 19

De kwekerij

COLOFON

Opdrachtgever: Ilex Select

Met dank aan: Paleis Het Loo (Apeldoorn),
Capel Manor Gardens (Enfield, Londen),
bewoners en architecten van de
gefotografeerde tuinen

Productie: Het Groenbureau (Dongen)

Drukwerk: @traction (Ekeren)

NATUURLIJK ILEX

In deze brochure presenteren we u met gepaste trots Ilex crenata 'Dark Green'® en 'Blondie'®. Deze planten zijn het resultaat van zorgvuldig uitgeselecteerde Ilex zaailingen die kweekrechtelijk beschermd zijn. Met Ilex crenata 'Dark Green'® en 'Blondie'® garanderen we u een hoge kwaliteit, uniformiteit en soortechte planten.

Op de volgende pagina's ziet u Ilex crenata selecties in tuinen toegepast: van fantasie- en bonsaivormen, bollen, 'bijenkorven' en wolkenformaties tot hagen in strakke en gebogen vorm, blokvormen en zuilen. Laat u inspireren door de vele mogelijkheden.

TERUG VAN NOOIT WEGGEWEEST

BESCHIEDEN VAN OMVANG, GOED TE SNOEIEN, WINTERGROEN ÉN WINTERHARD. DAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE KWALITEITEN VAN ILEX CRENATA. EEN HEESTER DIE VOORAL BEGIN VORIGE EEUW VEEL IN TUINEN WAS TE VINDEN MAAR INMIDDELS VERDRONGEN IS DOOR VERBETERDE VARIËTEITEN.

Al in 1936 wordt opgetekend dat Ilex crenata “een aardige heester is, die opvalt door kleine glanzendgroene bladeren, welke veel op die van de Palmstruik gelijken”. Overigens is dat blad tot 3 cm groot en de bladrand gekarteld (crenata betekent gekarteld). Ilex crenata groeit van nature op de eilanden van Japan waar de soort in heestervegetaties langs beken en in bossen te vinden is. Vanuit een compacte struik ontwikkelt deze Japanse hulst zich tot een forse heester, soms tot een kleine meerstammige boom.

In onze eigen tuinen is Ilex crenata al sinds lange tijd te vinden. En dat de Japanse hulst nog altijd als waardevol wordt gezien, bewijst de aanplant bij het door de bekende Vlaamse tuin- en landschapsarchitecten Jacques en Peter Wirtz in 2002 ontworpen Jubilee Park in London. Een park - op het dak van een parkeergarage - omsloten door een beukenhaag en doorkruist met serpentinelijnen van natuursteen muurtjes. Het groen is in de vorm van gazons en onder andere massieven van Ilex crenata.

Over de cultivars van Ilex crenata - inmiddels zijn er ruim 60 geregistreerd - werd vorige eeuw nog weinig geschreven. Toch somt de catalogus van de bekende Engelse kwekerij Hilliers & Sons uit 1971 er een negental op. Daarvan zijn de geelbladige ‘Golden Gem’, de compact groeiende ‘Stokes’ en ‘Convexa’

met zijn opvallend bolle blad de bekendste. ‘Convexa’ was eind vorige eeuw veruit de bekendste cultivar, echter op bescheiden schaal toegepast. Vooral in tuinen uit de jaren '70 zijn fraaie voorbeelden van geknipte massieven zien.

ILEX CRENATA IN DE BOEKEN...

De Nederlandse auteur John Bergmans schreef in zijn in 1936 uitgebrachte boek ‘De tuin bij het huis’: “Ilex crenata is een aardige heester, die opvalt door kleine glanzendgroene bladeren, welke veel op die van de Palmstruik gelijken.” De eveneens Nederlandse auteur A.J. Herwig beschrijft Ilex crenata in zijn ‘Herwigs Praktische Tuin-Encyclopaedie’ uit 1937. En bij de opsomming van kleine groenblijvende heesters in zijn boek ‘Ik kan tuinieren’ uit 1952 schrijft hij bij deze soort: “een hulst met kleine gekartelde bladeren, die veel schaduw kan verdragen. Landgenoot Elisabeth de Lestrieux beschrijft de hulstsoort in ‘Het kleine paradijs’ uit 1984 als een goede haagplant; “hebt U geen zin om ‘voorzichtig’ met de snoeischaar te moeten snoeien, kies dan voor de kleinbladige Ilex crenata.” De Engelse groenauteur Stanley B. Whitehead omschrijft Ilex crenata in ‘Gardening with Shrubs & Trees’ uit 1957 als “slow growing and useful for the front of a border.”

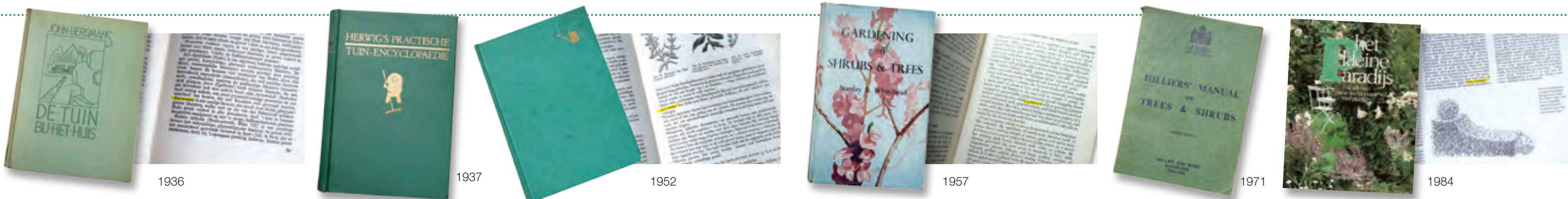
REVOLUTIE IN DE TUIN

JAN OPRINS, PLANTENLIEFHEBBER PUR SANG, IS AL VELE JAREN ACTIEF MET ZIJN KWEKERIJ IN HET BELGISCHE RIJKEVORSEL. ALTIJD OP ZOEK NAAR VERNIEUWINGEN BINNEN HET IMMENSE SORTIMENT TUINPLANTEN. IN 1989 ZAAIT HIJ, VANUIT DE ALTIJD AL AANWEZIGE INTERESSE VOOR ILEX, ZADEN MET VERSCHILLENDE HERKOMST VAN ILEX CRENATA.

Het gevolg laat zich raden: een veld vol Ilex crenata-varianten waaruit er één direct opvalt door de krachtige groei met jonge scheuten in een lichtgroene kleur. De cultivar krijgt de naam ‘Blondie’®. Niet veel later wordt ook de donkerbladige ‘Dark Green’® geselecteerd vanwege de enorme gelijkenis met Buxus. “Op dat moment echter totaal niet relevant omdat Buxus in grote getallen afzet vond”, vertelt Oprins. Als op de eigen kwekerij de buxusvelden echter steeds meer verzorging vragen, blijkt de gezonde ‘Dark Green’® een goed alternatief.

Ilex crenata ‘Dark Green’® en ‘Blondie’® zijn zeer gezonde cultivars die weinig of geen last hebben van ziekten of plagen, goed te snoeien zijn en jaarrond opvallen met hun prachtige bladkleur. Kortom, perfecte planten voor hagen van laag tot hoog en alle andere denkbare snoeivormen. Na de naamsbescherming van deze nieuwe cultivars is de productie flink opgevoerd. Daarmee zijn beide selecties ruim verkrijgbaar, van kleine planten in potmaat P9 tot vollegrondplanten met hoogtes tot twee meter. “Nu we zo ver zijn, liggen de verwachtingen voor deze twee Ilex crenata-cultivars zeer hoog omdat ze voor verschillende toepassingen zijn te gebruiken.”

Na drie jaar onderzoek naar de beste Buxus- of Ilex crenata-cultivar viel de keuze bij Het Loo uiteindelijk op 'Dark Green'®.

Willem Zielemans, headgardener van de tuinen bij Koninklijk Paleis Het Loo, plant de allereerste exemplaren in het voorjaar van 2013.

Na de Bovenplaats volgen ook de Koninginne- en Koningstuin, grenzend aan beide zijgevels van het paleis.

De nieuw aangeplante Koninginnetuin in de zomer van 2013. Buxus sempervirens is geheel vervangen door 'Dark Green'®.

KONINKLIJKE PALEISTUIN HET LOO

Tijdens de restauraties in de baroktuin van Paleis Het Loo in het Nederlandse Apeldoorn is besloten de door schimmelziekten aangetaste hagen van Buxus te rooien. Na diverse zeer uitgebreide testperiodes kiest men als nieuwe haagplant voor Ilex crenata 'Dark Green'®. Na de eerste aanleg in de Bovenplaats, volgt al snel het aanplanten van Ilex in de Koninginne- en Koningstuin aan beide zijgevels van het paleis. De eerste fase van de aanplantwerkzaamheden is in 2013 afgerond.

Headgardener van Het Loo Willem Zielemans: "Sinds de aanleg in de jaren tachtig zijn de Konings- en Koninginnetuin nooit gerenoveerd. Ze waren dringend aan groot

onderhoud toe. De buxushaagjes waren verzwakt en door schimmels aangetast. Met het aanplanten van Ilex herstellen we de tuin weer in volle glorie. De keuze voor Ilex crenata 'Dark Green'® is gemaakt vanwege de sterke gelijkenis met de oorspronkelijke Buxus sempervirens en de uitstekende resistentie tegen schimmels en virussen."

Bij Het Loo wordt totaal 27 kilometer aan buxushagen vervangen door Ilex crenata 'Dark Green'®. Behalve de grote gelijkenis met Buxus heeft deze cultivar een dichtgesloten groei en is de plant goed laag te houden. Zielemans: "Wat opvalt is de groei, de goede winterhardheid en het feit dat de plant snoei prima verdraagt."

GLOOIENDE VORMEN VOOR GROTE ÉN KLEINE TUINEN

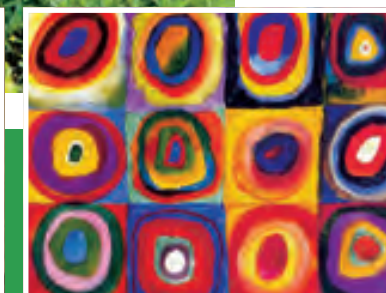
BOLLEN EN WOLKEN

Ilex crenata 'Dark Green'® en Ilex crenata 'Blondie'® laten zich probleemloos in elke gewenste vorm snoeien. Naast fantasie- en bonsaivormen behoren bollen, 'bijenkorven' en wolkenformaties tot de mogelijkheden. Hoe meer snoei, hoe compacter de plant. Jaarrond ondersteunen ze zo de basisstructuur van de tuin. Die glooiende vormen gaan terug tot de vormgeving van de Perzische tuinen van Klein-Azië. De uitvinding van de parkachtige tuin wijst men vaak aan de Perzen toe. Hun 'paradijzen', aangelegd nog vóór de jaartelling, dienen in die tijd om te ontspannen en te imponeren. Daarvoor creëerden de Perzen landschappen op schaal waarbij glooiende lijnen en snoeivormen de basis vormden. Die glooiende lijnen en snoeivormen zijn nog tot op de dag van vandaag in tuinen terug te vinden.

RONDE VORMEN IN DE SCHILDERKUNST

De schilderijstijl van de Russisch-Franse kunstschilder en graficus Wassily Kandinsky behoort aanvankelijk tot het expressionisme. Kandinsky geeft begin twintigste eeuw vorm aan de abstracte kunst. Muziek was voor hem een belangrijke inspiratie. Volgens zijn zelfbedachte klankkleurtheorie heeft iedere kleur een eigen taal en expressie en bevat elke kleur een ziel. Zo probeerde Kandinsky muzikale composities om te zetten in schilderijen. Hij hoorde de muziek in kleuren en in kleuren zag hij de muziek. Ronde vormen staan in deze schilderijen centraal.

CAPEL MANOR GARDENS

OASE VOOR ELKE TUINLIEFHEDER

Een oase voor elke tuinliefhebber, dat is Capel Manor Gardens in Enfield (Noord-Londen) kort samengevat. Op een terrein van 30 hectare zijn 60 thematuinen en landschappen te bezichtigen. De eerste bezoeker was Her Majesty Queen Elizabeth die in 2010 de 'Queens Garden' opende. Daarna volgden tal van tuinliefhebbers en ook veel aankomend hoveniers en studenten tuinarchitectuur zijn hier te vinden. Behalve voor het opdoen van inspiratie, bezoeken die

studenten Capel Manor ook om praktijkervaring op te doen. Capel Manor Gardens toont allerlei voorbeelden van planten waarmee kleine hagen zijn te maken. Naast diverse gangbare plantensoorten, zijn er ook minder bekende haagplanten te zien. Recent was er de introductie van *Ilex crenata* 'Dark Green'®. In een showtuin ter grootte van een kleine stadstuin ligt centraal een cirkelvormig gazon met daaromheen een vasteplantenborder. In de border staat een cirkelvormige haag die de

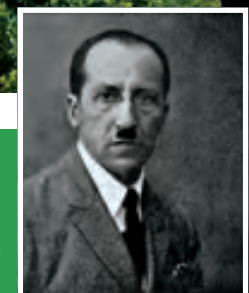
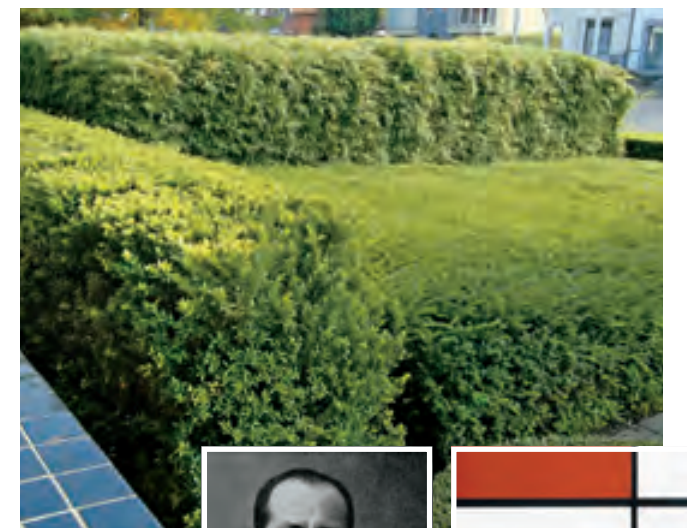
contouren van het gazon versterkt. De aangeschafte haagplanten hebben een hoogte van 60 cm maar een constructie van cortenstaal geeft de uiteindelijk groeihogte, die van hoog naar laag afloopt, duidelijk aan. Andy Moreham, betrokken bij de aanschaf van *Ilex crenata* 'Dark Green'® in Capel Manor Gardens vindt de cultivar een goede plant voor lage hagen. "Onze ervaringen zijn prima. De planten zien er gezond uit en de groei is uitstekend."

STRAKKE LIJNEN EN BLOKVORMEN VOOR GROTE ÉN KLEINE TUINEN

LIJNEN EN BLOKKEN

Zowel Ilex crenata 'Dark Green'® als 'Blondie'® zijn probleemloos in elke gewenste figuur te snoeien. Naast hagen in diverse hoogten en vormen behoren blokvormen en zuilen tot de mogelijkheden. Hoe meer snoei, hoe compacter de plant. Vooral die haagvormen benadrukken jaarrond de basisvormgeving van elke tuin. Die strakke lijnen kennen we met name uit de Franse tuinstijl waarin André Le Notre veruit de bekendste landschapsarchitect is. In de 17e eeuw ontwerpt hij voor Lodewijk XIV de tuinen bij het paleis van Versailles. Ook in de paleistuin brengt de Zonnekoning zijn macht tot uiting met de vele hagen. Met het vele snoeiwerk zet hij de natuur naar zijn hand. Strakke vormen zoals bij Versailles zijn tot op de dag vandaag in veel tuinen terug te vinden.

STRAKKE LIJNEN IN DE SCHILDERKUNST

Piet Mondrian is veruit het bekendste voorbeeld van het gebruik van strakke lijnen in de schilderkunst. Als hij zich in 1911 in Parijs vestigt, ontdekt hij het kubisme. Vol enthousiasme stort hij zich op deze kunstvorm. Eerst schildert hij slechts in zwarte lijnen, enkel met toevoegingen in grijs en wit. Later voegt hij de primaire kleuren rood, blauw en geel toe. In die tijd richt hij samen met andere kunstenaars het tijdschrift (en later de kunststroming) De Stijl op. Zijn kunstwerken uit die periode hebben Mondrian wereldberoemd gemaakt.

VILLATUIN IN GROENE BUITENWIJK

Bij een villatuin in een groene buitenwijk van Brussel viel de keuze op Ilex crenata 'Blondie'®, zowel in het organisch gevormde labyrint vóór het huis als tegen de donkere bosrand aan de achterzijde. Er zijn in totaal bijna 1.000 planten gebruikt waarvan een deel op manshoogte en een deel op kniehoogte. Er is bewust gekozen voor de cultivar 'Blondie'® vanwege het kleureffect van het lichtgroen gekleurde jonge loof dat later naar donker verkleurt.

In de donkere bosrand vult 'Blondie'® de openingen in de beplanting onder het bladerdek van de erboven groeiende boomkronen. Hier worden de struiken slechts licht gesnoeid zodat ze zich op hun natuurlijke wijze kunnen ontwikkelen. In het labyrint krijgen de struiken wel geregeld een snoeibeurt zodat uiteindelijk een labyrint ontstaat van golvende, organische maar ook stevige wanden. Soms zijn die wanden slechts één plant dik, soms staan tegen de hoge exemplaren

lage planten gedrukt waardoor de 'groene muren' in breedte toenemen.

De relatief zware Brusselse grond maakte het noodzakelijk de bodem voor het aanplanten te optimaliseren. De ruime plantgaten kregen een extra voorraad zwarte tuingrond. Zo groeiden de Ilexplanten het eerste jaar meteen sterk aan. Eenmaal gesetteld vinden de wortels ook hun weg door de Brusselse leemachtige kleigrond.

MEEST GESTELDE VRAGEN

Hoe is de groeiwijze van Ilex crenata 'Blondie'® en 'Dark Green'®?

'Dark Green'® en 'Blondie'® zijn smal opgaand en vanwege de dichte vertakking prima te gebruiken voor zowel lage als manshoge hagen. Hoogtes tot 2-3 meter vormen geen enkel probleem.

Wat zijn de verschillen tussen Ilex crenata 'Blondie'® en 'Dark Green'®?

Ilex crenata 'Blondie'® groeit na het jaar van aanplanten tot circa 40 cm per jaar, Ilex crenata 'Dark Green'® tot circa 30 cm. Het wintergroene blad van 'Blondie'® is eivormig tot elliptisch en loopt in het voorjaar lichtgroen uit. In de zomer is het blad heldergroen. Het wintergroene blad van 'Dark Green'® is ovaal en loopt heldergroen uit. Het blad kleurt al snel na het uitlopen donkergroen.

Geven de cultivars van Ilex crenata bloem en bes?

Voor beide cultivars geldt dat de bloei onopvallend is met crèmewitte bloemen en dat er na de bloei kleine zwarte besjes volgen. Ook bij de bessen is de sierwaarde te verwaarlozen maar vogels zijn er dol op.

Wat voor wortelgestel hebben de Ilex crenata-cultivars?

De wortels zijn fijn en dicht vertakt. Ze bevinden zich vooral in de bovenste grondlaag.

Voor meer informatie zie ook: www.ilexselect.com

Wat is de beste standplaats?

Ilex crenata 'Dark Green'® en 'Blondie'® groeien het liefst in de volle zon of halfschaduw. Ook in de diepe schaduw onder bomen doen de planten het goed, echter dan kleurt het blad snel donker. De bodem moet humusrijk, voedzaam en het liefst iets vochtig zijn. Goede doorlatendheid is belangrijk, zware kleigrond en/of een hoge grondwaterstand vragen om extra zwarte tuingrond en/of compost. Bij voorkeur is de bodem neutraal tot lichtzuur.

Wat is de beste planttijd?

De beste planttijd voor kluitplanten is, afhankelijk van de weersomstandigheden, vanaf oktober tot mei. Bij vorst ligt de aanplant stil. Planten in container zijn jaarrond te planten. Gebruik bij voorkeur organische meststof, daarmee wordt ook het bodemleven gestimuleerd. Tevens is de werking van organische meststof langer dan bij kunstmest. Bij droge grond is een goede waterhuishouding belangrijk.

Wat is de beste snoeiperiode?

Ilex crenata is prima te snoeien tot haag, bol, blok, piramide- of fantasievorm. Snoeien gebeurt minstens twee keer per jaar. Bij voorkeur in de vroege zomer en een keer in september of oktober. Door tweemaal te snoeien, blijft de plant zich goed vertakken en de snoeivorm strak. Snoei bij voorkeur nooit op warme dagen. Groot voordeel van Ilex crenata 'Dark Green'® en 'Blondie'® is dat de cultivars zich goed herstellen vanuit oud hout.

Machinaal uitsteken

Vollegrondteelt

Vollegrondteelt

Het maken van kluiten

Machinaal rooien

Optimaal verladen

Homogeniteit door machinaal onderhoud van planten

Containerteelt

Plantgoed

Vraag uw eigen (gepersonaliseerde) Ilex-brochures aan.
Hieronder worden dan uw bedrijfs-/contactgegevens geprint.

Ilex Select

Sint Lenaartsesteenweg 91
2310 Rijkevorsel, Belgium
Tel. +32 (0) 3 340.28.70
Fax +32 (0) 3 340.28.90
E-mail: info@oprins.com

